

# РЕШЕНИЕ

№ 16526

гр. София, 14.05.2025 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 60 състав, в**  
публично заседание на 13.03.2025 г. в следния състав:

**СЪДИЯ: Георги Терзиев**

при участието на секретаря Паола Георгиева, като разгледа дело номер **10672** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за семейните помощи за деца (ЗСПД).  
Образувано е по жалба на Г. К., гражданка на У., с предоставена временна закрила в Република България, срещу Заповед № ЗСПД/Д-С-СК/6071/04.10.2024г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ /ДСП/ – С., с която е отказано отпускане на еднократна помощ на ученици, записани в първи, втори, трети и четвърти клас по чл. 10а, ал. 1 от ЗСПД за детето О. К.. В жалбата се излагат съображения за незаконосъобразност на оспорената заповед, поради издаването ѝ при съществено нарушение процесуалните правила, неспазване на материалния закон и правото на ЕС. Излагат се съображения, че макар чл. 3, т. 5 от ЗСПД да съдържа ограничение, отнасящо се за семейства на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната и изисква международен договор, по който Република България да е страна, същото е в противоречие с нормите на Закона за убежището и бежанците (ЗУБ), който се явява специален по отношение на ЗСПД и урежда правата и задълженията на лицата, получили временна закрила. Оспорващата се позовава на чл. 39, ал.1, т. 4 от ЗУБ, според която разпоредба чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане. Излага също, че тази национална разпоредба кореспондира на чл. 13, т. 2 от Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 година относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица (Директива за временна закрила), където се казва, че държавите – членки създават разпоредби за предоставяне на помощи от „Социални грижи“ на лицата, ползващи се с временна закрила. Не на последно място се обръща внимание на Конвенцията на ООН за правата на детето (ОС на ООН на 20.11.1989 г., ратифицирана с решение

на ВНС от 11.04.1991 г., обн., ДВ, бр. 32 от 23.04.1991 г.), която предвижда, че държавите – страни по Конвенцията зачитат и осигуряват правата, предвидени в нея, на всяко дете в пределите на своята юрисдикция без каквато и да е дискриминация, независимо от расата, етническия или социалния произход, имущественото състояние, инвалидност, рождение или друг статут на детето или на неговите родители или законни настойници. С тези съображения се моли се за отмяна на оспорената заповед.

В проведеното по делото съдебно заседание жалбоподателката, редовно призована не се явява, представлява се от адв. К., която поддържа жалбата по изложените в нея съображения и моли същата да бъде уважена. Претендира разноси по делото по чл. 38, ал.2 от ЗА.

Ответникът - директор на Дирекция „Социално подпомагане“ – С., не изпраща представител. Депозирано е писмено становище по съществото на спора с което се релевират доводи за законосъобразност на процесната заповед, моли се съда жалбата да се отхвърли изцяло като неоснователна. Не се претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, като прецени поотделно и в съвкупност събраните по делото доказателства, становищата на страните и съобрази приложимия закон, намира за установено от фактическа страна следното:

Производството пред административния орган е започнало по подадена заявление-декларация от Г. К., гражданка на У., и майка на детето О. К.. Те са с предоставена временна закрила в Република България по реда и условията на Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/, като имат издадена регистрационна карта от ДАБ при МС, валидна до 04.03.2025г.

Със Заявление-декларация с вх. № ЗСПД/Д-С-СК/6071/26.09.2024г., на основание чл. 10а от ЗСПД е поискано отпускане на еднократна помощ за ученик, записан в четвърти клас.

С оспорената Заповед № ЗСПД/Д-С-СК/6071/04.10.2024г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ /ДСП/ – С., на основание чл. 10, ал. 4 от ЗСПД и чл. 4, ал. 1 от ППЗСПД във вр. с чл. 10а, ал. 5 и ал. 6 от ЗСПД, на Г. К. е отказана еднократна помощ за ученик, записан в четвърти клас. Същата е мотивирана с обстоятелството, че еднократната помощ за ученици записани в първи, втори, трети и четвърти клас по чл.10а, се отказва на основание чл. 3, т. 3 и т. 5 от ЗСПД, тъй като О. К. не е български гражданин и членовете на семейството са граждани на У.. Няма сключена спогодба между Република България и У. за изплащане на семейни помощи за деца.

Заповедта е връчена на заявителката на 10.10.2024г. срещу подпис. Жалбата срещу нея е депозирана на 18.10.2024г.

При така установеното от фактическа страна, съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена в срока по чл.149, ал. 1 от АПК, от надлежната страна при наличието на правен интерес, поради което същата се явява допустима за разглеждане.

Разгледана по същество жалбата е основателна по следните съображения:

Съобразно чл. 10, ал. 4, във вр. с чл. 10, ал. 5 от ЗСПД, отпускането на семейни помощи за деца или отказа за отпускането им се извършва със заповед на директора на дирекция „Социално подпомагане“ или упълномощено от него лице. Оспореният акт е издаден от компетентен орган, в

рамките на неговата компетентност, при спазване на законовите изисквания за форма и съдържание, както и при спазване на административнопроизводствените правила.

Спорът по същество е относно материалната законосъобразност на акта и съответствието му с целта на закона.

Отказът за отпускане на помощта по чл. 10а ЗСПД е мотивиран с разпоредбата на чл. 3, т. 5 ЗСПД, според която право на семейни помощи за деца имат бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

В случая между Република България и У. е сключен Договор между Република България и У. за социално осигуряване (Ратифициран със закон, приет от XXXIX Народно събрание на 28 ноември 2001г. - ДВ, бр. 107 от 2001 г. В сила от 1 април 2003г.). По силата на Решение № 144/10.03.2022г. на МС е предоставена временна закрила на разселените лица от У. в съответствие с Решение за изпълнение на Съвета на Европейския съюз (ЕС) 2022/382 от 04 март 2022г. за установяване на съществуването на масово навлизане на разселени лица от У. по смисъла на член 5 от Директива 2001/55/ЕО и за въвеждане на временна закрила. Временната закрила се предоставя от 24 февруари 2022г. за срок от една година. С Решение № 212 от 23.03.2023г. на основание чл. 2, ал. 2 ЗУБ във връзка с Решение за изпълнение (ЕС) 2022/382 на Съвета от 04.03.2022г., Решение на ЕК за автоматично удължаване на действието на Директивата с два пъти по шест месеца, считано от март 2023г., е удължен срокът на предоставената временна закрила до 04 март 2024г.

Доколкото обаче социалните помощи не са част от системата на социалното осигуряване, цитираният по-горе договор между Република България и У. се явява неприложим в конкретния случай.

Спорният по делото въпрос е за правото на лицата, на които е предоставена временна закрила, да се ползват от системата на социалните помощи на държавата, в която пребивават, в частност от отпусканите по ЗСПД помощи.

Според чл. 2, ал. 3 от ЗСПП право на социални помощи имат българските граждани, семейства и съжителстващи лица, които поради здравни, възрастови, социални и други независещи от тях причини не могат сами чрез труда си или доходите, реализирани от притежавано имущество, или с помощта на задължените по чл. 140 от Семейния кодекс да ги издържат лица да осигуряват задоволяване на основните си жизнени потребности. Съгласно ал.6 на същата разпоредба, от правото по ал. 3 се ползват и чужденците с разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България, чужденците, на които е предоставено убежище, статут на бежанец или хуманитарен статут, и чужденците, ползващи се от временна закрила, и лицата, за които това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна.

ЗСПД не съдържа изрична регламентация дали и при какви условия могат да се предоставят семейни помощи за деца на чужди граждани, на които е предоставена временна закрила.

Съгласно разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от Закона за чужденците в Република България (ЗЧРБ) чужденец по смисъла на този закон е всяко лице, което не е български гражданин, а разпоредбата

на чл. 39, ал. 1, т.4 от Закона за убежището и бежанците (ЗУБ) предвижда, че чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане. Следователно, жалбоподателката, както и малолетното ѝ дете, могат да се ползват от правата и задълженията на чужденец с предоставена временна закрила. Г. К. пребивава и отглежда детето си в Република България и има предоставена временна закрила, което е безспорно между страните. Разпоредбата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД не съдържа специални разпоредби относно приложимостта му за чужденци с предоставена временна закрила, но предвижда права за чужденци, ако това е уредно в международен договор или в друг закон. Именно по силата на друг закон - Законът за убежището и бежанците, по-конкретно на чл. 39, ал. 1, т. 4, както и на чл. 2, ал. 6 от ЗСП, жалбоподателката като законен представител на малолетното си дете, има право на социално подпомагане – в случая на разглежданите семейни помощи за деца.

Ограничителното тълкуване на нормата на чл. 3, т. 5 от ЗСПД не съответства и на разпоредбата на чл. 28, § 1 на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила. Съгласно посочената разпоредба държавите членки полагат грижи получилият статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила да получават в държавата членка, която им е предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава членка, и Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

На следващо място, в т. 45 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС е посочено, че с цел да се избегнат социални трудности е уместно на лицата, на които е предоставена международна закрила, да се осигури адекватна социална помощ и средства за издръжка, без дискриминация в контекста на социалното подпомагане. По отношение на социалното подпомагане, условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила (каквто е и настоящия случай), следва да се определят от националното право. Възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице, помощи в случай на заболяване или бременност и семейни помощи за деца, доколкото такива обезщетения се предоставят на гражданите съгласно националното право. Нормата на чл. 29, § 1 от Директива 2011/95/ЕС, предвижда, че по отношение на социалното подпомагане условията и редът за предоставяне на основни обезщетения на лицата, на които е предоставена международна закрила, се определят съобразно националното право, като съгласно §2 на разпоредбата възможността за ограничаване на това подпомагане до основните обезщетения трябва да се разбира в смисъл, че обхваща най-малко минимален гарантиран доход за съответното лице. В този смисъл предоставянето на семейните помощи за деца следва да се разглежда именно като средство за осигуряване на гарантиран минимален доход и като едно от основните обезщетения. България като държава членка е обвързана по отношение на резултата, който трябва да бъде постигнат с посочения акт, а именно получаване на необходимото социално подпомагане, което да е равностойно на предвиденото за гражданите на държавата членка.

Предвид гореизложеното, националната правна уредба, ограничаваща възможността за предоставяне на помощи за деца на чужденци, пребиваващи и отглеждащи децата си на територията на Република България с предоставена временна закрила по реда на чл.39, ал. 1, т. 1 ЗУБ, противоречи на Общностното право и не следва да бъде прилагана.

С оглед на изложеното дотук отказът за отпускане на желаната помощ по чл. 10а от ЗСПД се явява незаконосъобразен. Оспорената заповед следва да се отмени, а преписката да се върне на административния орган за ново произнасяне при съобразяване с дадените указания по прилагане на закона.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл.173, ал.2 от АПК, Административен съд София – град, III отделение, 60-ти състав

### Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ по жалба на Г. К., гражданка на У., с предоставена временна закрила в Република България Заповед № ЗСПД/Д-С-СК/6071/04.10.2024г. на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ /ДСП/ – С., с която е отказано отпускане на еднократна помощ на ученици, записани в първи, втори, трети и четвърти клас по чл. 10а, ал. 1 от ЗСПД за детето О. К..

ВРЪЩА преписката на директора на Дирекция „Социално подпомагане“ – С. за ново произнасяне в съответствие с дадените указания за тълкуване и прилагане на закона.

Решението не подлежи на обжалване.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ: